

เทศน์เช้า วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ตั้งใจฟังธรรม วันนี่วันพระ วันพระวันทำบุญกุศลของเรา เวลาองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนถึงมนุษย์ มนุษย์มีกายกับใจๆ ใจ เวลาทำบุญกุศลของเรา ใน
ชีวิตนี้ให้ประสบความสำเร็จ ชีวิตนี้ไม่ให้มีความทุกข์ยากจนเกินไป นี่เพื่อการเสียสละใจ การ
เสียสละเสียสละเพื่อโอกาสคนอื่น มันก็เป็นโอกาสของเรา เราเสียสละจากมือของเราไป มันเข้า
ไปมือคนอื่น

อันนี้เราทำบุญกุศลถวายครูบาอาจารย์ของเรา ถวายพระ พระเป็นผู้ทรงศีล ผู้ทรงศีล ผู้
ทรงศีลที่มีศีลมีธรรมในหัวใจ เขามีธรรมเป็นที่พึ่ง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ
นะ กราบธรรมอันนี้มันกราบธรรมในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาธรรมะเป็น
ธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติเป็นสาธารณะ คำว่า “สาธารณะนะ” คูตี คูตุคูกาล ฝนตกแดด
ออกก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง ธรรมชาติอันหนึ่ง ถ้าฝนตกแดดออกมันสมควร มันพอดี สม่่าเสมอ
การทำกรรม การทำมาหากินของคนมันจะประสบความสำเร็จ ถ้ามากเกินไปน้อยเกินไปมัน
ใช้ไม่ได้ เวลาน้ำท่วมน้ำหลากของมัน มันมีแต่ความทุกข์ความยาก เวลาภัยแล้งๆ ไม่มีจะกินนะ

เวลาฝนตกต้องตามฤดูกาล เห็นไหม ธรรมะเป็นธรรมชาติ แต่คนที่ฉลาด คนฉลาดเขาใช้
สิ่งนั้นมาเพื่อประกอบสัมมาอาชีพะใจ เวลาเขาเกี่ยวข้าว เขาต้องการแดด ต้องการอบความชื้น
เขาควรวินดูเวลาของเขา เขากะเกณฑ์ของเขา เขาต้องเป็นผู้มีปัญญา เขาต้องฉลาดของเขา

ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติเราก็ศึกษา ศึกษาแล้วมันจะเป็นความจริงๆ
มันเป็นความจริงในใจของเราใจ ถ้าเป็นความจริงในใจของเราคือปัญญาของเรา ทำเพื่อ
ประโยชน์กับเรา ทำบุญกุศล ทำบุญกุศลเพื่อเหตุนี้

เวลาศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาแล้ว โดยธรรมชาติ เราเกิด
มาเรามีพ่อแม่แม่ใจ ถ้าเรามีพ่อแม่แม่ สายบุญสายกรรม คำว่า “สายบุญสายกรรม” มันมีเวรมีกรรม
เกี่ยวกันมามันถึงมาเกิดร่วมชาติร่วมตระกูลกัน ถ้าเกิดร่วมกัน

เวลาเกิดมาต่างพ่อต่างแม่กัน แต่เรามานับถือพระพุทธศาสนา เรานับถือศาสดาองค์เดียวกัน เราเป็นญาติกันโดยธรรม เราเป็นญาติกันโดยธรรม เรามีปากมีท้องเหมือนกัน เราทุกข์เรายากเหมือนกัน เรามาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าศึกษาทางโลกหัวใจของคน พุทธที่ทะเบียนบ้านเขาถือศาสนาพุทธๆ เอาไว้รอดเขาว่าเรานับถือศาสนาพุทธ ถ้านับถือศาสนาพุทธอย่างนั้นมันพุทธในทะเบียนบ้านไป

แต่ถ้าเป็นคนนับถือศาสนาพุทธ เขาระลึกถึงชีวิตของเขา ชีวิตของเขามีความทุกข์ความยากอย่างไร ทำไมชีวิตเรายุ่งยากขนาดนี้ ทำไมคนอื่นเขาเกิดมาแล้วเขาประสบความสำเร็จของเขา อ้อ! เพราะเราทำมาอย่างนี้ เราทำมาอย่างนี้ เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว เขาก็พยายามชวนขวยของเขา แค่นี้เสียสละทาน

การเสียสละทานทำบุญกุศลมันแสนยาก แสนยากเพราะอะไร เพราะคนเหมือนกัน พระก็ไปจากคน พระก็ไปจากคนมันน่าไว้ใจหรือไม่ ถ้ามั่นไม่ไว้ใจ พระก็ไปจากคนนั่นนะ เห็นไหม เรากราบพระ เขาพูดกัน เขาเหน็บเขาแถมกันไง “กราบพระก็กราบลูกชาวบ้าน กราบพระก็กราบลูกชาวบ้าน” เวลากิเลสมันทึ่มมันดำ ฉะนั้น การทำบุญกุศลมันจะทำได้ยาก เพราะกิเลสทึ่มมันมานะในหัวใจของเราเอง ถ้าทึ่มมันมานะในหัวใจของเราเอง “นี่เสมอกันๆ” เวลาพราหมณ์สมัยพุทธกาล “สมณะก็ทำมาหากินสิ สมณะก็ทำนาสิ สมณะจะมาเที่ยวขอเขาได้อย่างไร”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก โอ๊ย! เราทำมากกว่าชาวเกษตรกรรมอีก เกษตรกรรมเขาทำเป็นฤดูกาลนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกเราว่าเราได้ในหัวใจนั้นด้วยสติด้วยปัญญา ใช้โลกิเลสตัดหาความทะยานอยากในใจ ครุบาอาจารย์เราเดินจงกรม ๒๔ ชั่วโมง

หลวงตาท่านพูดประจำ ใ้ที่ว่าเกิดมาทุกข์มายาก อย่าเพิ่งโม้ อย่าเพิ่งบอกว่าชีวิตเรายุ่งยากเกินไปนัก ยังไม่เคยประพฤติปฏิบัติ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเขาทุ่มเททั้งชีวิต สละชีวิตๆ เราเคยสละชีวิตไหม ทำหน้าที่การงานมีอะไรต้องสละชีวิตบ้าง มันเหนียวยาก พักมันก็หาย เวลาภาวนา กิเลสมันหลอกนะ มันก็จะตาย นี่ก็จะตาย เวลาอดอาหารขึ้นมา ผ่อนคลายขึ้นมาเพื่ออะไร ไม่ให้ธาตุขันธ์ทับจิตๆ เวลาคนภาวนาๆ มีกายกับใจๆ เวลาเราทำบุญกุศล เราก็ต้องชนะกิเลสตัดหาความทะยานอยากของตน ถ้าชนะกิเลสตัดหาความทะยานอยากของตน มันหมั่นเพียรของมันไป

“เราทำหน้าที่การงานมาแสนเหนื่อยล้า เราไม่มีเวลาจะประพฤติปฏิบัติ เวลาเราทำมาหากิน เรายังไม่มีเวลาเลย”

คนถ้ามีสติปัญญามั่นแบ่งปัน ถ้าแบ่งปันขึ้นมาแล้วพอ ส่วนใหญ่ที่เราทำมาหากินกันอยู่นี้ ถ้ารู้จักประหยัดมัธยัสถ์ มันไม่มีความจำเป็นต้องใช้ต้องสอย เราก็ไม่ใช้สอยของเรา เราหามาสิ่งใด เราเก็บออมของเรา มันมีเหลือทั้งนั้นนะ แต่เนื้อมันใช้สอยขึ้นมา นุ่นก็ดี นีก็ดี ชื่อของเต็มบ้านเลย แต่ไม่ได้ใช้ เวลาใช้ก็ใช้แต่กินอาหารเป็นมื้อๆ เท่านั้นนะ แต่ของในบ้านสะสมไว้ ใครไปสะสมไว้ละ ก็กิเลสมันอยากได้ อยากได้นั้น อยากได้นี้ หามาแล้วบอกไม่พอใช้ ไม่พอใช้ เวลามันมาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันรู้จักประหยัด มันรู้จักมัธยัสถ์

เวลาหลวงตาท่านชมหลวงปู่มันๆ หลวงปู่มันท่านเป็นพระอะไร ท่านเป็นพระอรหันต์นะ ท่านเก็บหอมรอมริบ ประหยัดมัธยัสถ์ หลวงปู่มันท่านทำเป็นตัวอย่างไง ถ้าทำตัวเป็นแบบอย่าง ของใช้ของสอย ของใช้ของสอยเราก็ใช้พอประมาณ สิ่งใด คุณิ แม้แต่คนเขาเสียสละมามหาศาลนะ เอาไว้เจือจานคนอื่น เจือจานคนอื่น คนที่มีสติปัญญาเขารู้จักรักษาของเขา

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราศึกษาแล้วๆ เรารู้จักประหยัดมัธยัสถ์ ที่ว่าเราไม่พอใช้ๆ

เราจะบอกว่า ถ้าไม่พอใช้มันก็เสียสละทานไม่ได้ไง อ่างไปหมด ดิดขัดไปหมด ยุ่งไปหมด เวลาถ้ามันจะทำดีนะ แต่ถ้าเวลามันจะกินเหล้าเมายา โอ้โฮ! ชอบ กู้หนี้ยืมสินก็ไม่เป็นไร แล้วเวลาบอกไม่ทำๆ นี้พูดถึงแค่จะทำทานนะ ทำทานแค่ปัจจัยเครื่องอาศัยดำรงชีพๆ

แต่เวลาเรามาวัดมา เรามาศึกษาแล้วนะ เวลาเขาว่าเขาเป็นชาวพุทธที่ทะเบียนบ้าน เขาไม่ทำสิ่งใดเพื่อประโยชน์กับเขาเลย เกิดมาชาติหนึ่ง เกิดมาชาติหนึ่งในชาติของมนุษย์ เราจะทำคุณงามความดีของเราสิ่งใด มันมองได้ทั้งนั้นนะ ที่เขาทำมาๆ เขาทำมาเพราะเขาทำของเขา เขาทำสิ่งใดเขาประสบความสำเร็จของเขา เขามีคนเกื้อหนุนจุนเจือของเขา เราทำของเรา เรามีสติปัญญาหรือไม่ ถ้ามีสติปัญญา เราใช้สติปัญญาของเรา เราทำของเรา เราไม่ต้องให้ใครมาเกื้อหนุนจุนเจือเราหรอก เราทำด้วยสติปัญญาของเรา เราขอความเป็นธรรม ขอความเสมอภาค เราทำของเรา นี่ถ้ามีสติปัญญา

แล้วมีสติปัญญาขึ้นมาแล้ว เวลามันเห็น แล้วชีวิตนี้เกิดมาทำไมละ หามาแล้วเป็นของใคร ละ หามาแล้ว เรามีมรดกตกทอด 'ไอ้คนที่รับมรดกไว้ใจได้หรือไม่' มันยังเป็นทุกข์เป็นยาก ขนาดที่ว่ามันยังห่วงอีกนะ

แต่เวลาถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา เราจะประพฤติปฏิบัติของเรา เราจะค้นคว้าหาความจริงของเรา เช่น วันนี้วันพระ วันพระไปวัดไปวา วัฒนธรรมของชาวพุทธ วันพระ วันโกน เขาจะไปวัดไปวา ผู้เฒ่าผู้แก่เขาจะไปจำศีล จำศีลเพื่อฟังธรรม ฟังธรรมเพื่อเตือนสตินี้ไง ฟังธรรมแล้วสาธุ ใ้บุญๆ ฟังธรรมเพื่อเอาบุญไป

แต่ของเรา เราฟังธรรมเพื่อชนะกิเลสของเราไป เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ชนะความดีความชั่วในใจ ชนะ เห็นไหม เวลาความดีๆ มาวัดมาวา 'ไอ้คนที่ไม่มาวัดมันสู้เราไม่ได้' เราวัดมาวาไป 'ไอ้คนที่มาปฏิบัติแล้ว เราปฏิบัติ 'ไอ้คนนั้นยังไม่ปฏิบัติ มันสู้เราไม่ได้' ชนะความดีไป

เราจะดี เราจะชั่ว เก็บไว้ในใจของเรา เราจะประพฤติปฏิบัติของเรา เวลาถ้าใจมันสงบเข้ามา สงบเพราะมันชนะความคิดเรานี้แหละ ถ้ามันชนะความคิด ความคิด เวลามันทุกข์มันยาก มันคิดจนฟังชาน เวลามันมีความสุขของมัน มันก็หังการ แล้วความสุขอย่างนั้นมาจากไหนละ สุขอย่างนั้น เริ่มต้นมันเกิดจากชาติปี ทุกๆ ชาติความเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง การเกิดเพราะมีภพมีชาติ เราถึงได้มีสติปัญญาดูแลรักษาชีวิตเรามา ถ้าดูแลรักษาชีวิตเรามา ทำมาหากินขึ้นมา ก็เพื่อดำรงชีพ เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราทำของเราเอง เราทำของเราเองเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิจึง มันต้องรู้จำเพาะตนในหัวใจนั้น ถ้ามันจะรู้จำเพาะตนในหัวใจนั้น เวลาทุกข์มันก็รู้ว่าทุกข์ เวลามันสุขมันจะเอามาจากไหนละ เวลาสุขก็จิตมันสงบไป ถ้าจิตมันไม่สงบ มันจะทุกข์มันจะยาก เวลาจะทุกข์จะยาก เคนจกรรม นั่งสมาธิภาวนาเกือบเป็นเกือบตาย แล้วมันจะมีสิ่งใดตอบสนอง

ถ้ายังไม่มีสิ่งใดตอบสนอง นักกีฬา เขาไปเล่นมา นักกีฬาเขามาฝึกฝนของเขา ถ้าใครมีแววขึ้นมา เขาก็คัดเลือกได้ตัวของเขา 'ไอ้นี้ก็เหมือนกัน เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราก็มาเพื่อเอาชนะหัวใจของเรา ถ้ามันยังชนะหัวใจของเราไม่ได้ก็เคนจกรรม นั่งสมาธิภาวนา นั่นคือโอกาสไป นักกีฬาเวลาเขาฝึกซ้อมของเขา เขาฝึกซ้อมของเขาเพื่อทักษะของเขา

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าคนมีอำนาจวาสนา เวลานั้นสมาธิมันจะเป็นของมัน มันจะได้ของมัน เวลาประวัติท่านอาจารย์สิงห์ทอง เวลาท่านก็เป็นคนมีสติปัญญา ว่าอย่างนั้นเถอะ ทำอะไรสิ่งใด

ต้องใช้สติปัญญาของท่าน ไปบวชแล้วเขาว่าบวชแล้วจะอยู่ไม่ได้ เวลาท่านไปบวชแล้วมันกลับดี ท่านพูดเอง สวดมนต์ จิตมันก็จะลงนะ ทำสมาธิมันจะเป็นสมาธิทั้งนั้นนะ มันง่ายมันตายไปทั้งนั้นเลย นี่คนมีอำนาจวาสนา เออ! มันมีความสุข

สุขทางโลกๆ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ยืนยัน สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี แล้วจิตเป็นสมาธิมันจะเป็นความสุขใหม่ ถ้าคนมีความสุข คนที่มีสติปัญญาคือด้านจะอยู่ทางโลกๆ เวลานั้นมีความสุขอย่างนั้นนะ ถ้ามีความสุขอย่างนี้เราจะสึกไปทำไม เราจะบวชตลอดชีวิต

เท่านั้นแหละ ท่านบอกเลย ตั้งแต่นั้นมาภาวนาไม่ลงเลย เห็นไหม คุณกิเลสมันร้ายอย่างนั้นนะ ขนาดคนที่มีอำนาจวาสนานะ แต่ด้วยบุญกุศลของท่าน ด้วยอำนาจวาสนาบารมีของท่าน ท่านเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาด้วยความมุมานะของท่าน จนครูบาอาจารย์ชื่นชมๆ ครูบาอาจารย์องค์ไหนก็ชื่นชมท่านๆ เพราะว่าท่านเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ท่านเอาจริงเอาจังในใจของท่าน

ความเอาจริงเอาจังเพราะอะไร เพราะเวลาบวชพรรษาแรก สวดมนต์ จิตมันก็จะลง จิตมันจะสงบใจ จิตเข้าสมาธิ ใจของเราพุทโธๆ พุทโธเกือบตายมันยังไม่ได้ ใจนี้ใครทำอะไรมา สิ่งที่ทำมาๆ สิ่งนี้มันวัดอำนาจวาสนาบารมีของหัวใจ ถ้าวัดอำนาจวาสนาบารมีของหัวใจ ที่รามาท่าๆ การเสียดละนี้ พระพุทธศาสนาไม่มีอะไรสูญเปล่า แล้วไม่มีอะไรลอยมาจากฟ้า ใครทำอะไรได้ อย่างนั้น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แล้วเราเป็นคนที่ยึดถือ เราเป็นคนที่ยึดถือ แต่เป็นคนที่ยึดถือ เป็นคนยึดถือ มันอยู่ที่เจตนาด้วยนะ ถ้าเจตนาที่มันสะอาดบริสุทธิ์ ปฏิภาห

ว่าบุญกุศล ทำบุญจะได้บุญมากน้อยแค่ไหน บุญจะเป็นอย่างไร

ปฏิบัติภาห ได้มาด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ เวลาเราเสียดละด้วยความภูมิใจ เสียดละแล้วชื่นใจ ผู้รับรับด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ ใช้สอยสิ่งนั้นว่าเป็นธรรม สิ่งใดสิ่งนี้ไว้เป็นประโยชน์กับคนต่อไป นี่เป็นปฏิบัติภาห มันสะอาดบริสุทธิ์ ถ้ามั่นสะอาดบริสุทธิ์ นี่บุญกุศลที่สูงส่งที่สุด

นี่มันอยู่ที่เจตนาของเราใจ มันหงุดหงิดใจไหม เราทำแล้วมันมีสิ่งใด ได้แย้งในหัวใจหรือไม่ ทำแล้วเคลือบแคลงใจสิ่งต่างๆ ร้อยแปด

ถ้าเราเชื่อมั่นๆ เชื่อมั่นเพราะอะไร เชื่อมั่น ศีลจะรู้ได้ต่อเมื่ออยู่ด้วยกัน ธรรมะจะรู้ได้ต่อเมื่อเทศนาว่าการ ตอนพูดคุย เขาจะรู้ได้คนไหนฉลาดหรือโง่เวลาพูดออกมาแล้วเราคุ้นเคย เราคุ้นเคย เราคุ้นชิน มันไวใจได้ไหม ถ้ามันไวใจได้ มันลงใจที่ตรงนั้นไง ถ้าลงใจที่ตรงนั้น สิ่งนั้นที่เราเสียสละไว้มันจะเป็นประโยชน์กับเราๆ ประโยชน์กับเราที่ไหน ประโยชน์กับเราตั้งแต่ปัจจุบันนี้ กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมหอมทวนลมไง

คูสิ คนที่เบียดเบียนคน คนที่เอารัดเอาเปรียบคน เขาก็รู้ว่าคนนี้คบไม่ได้ คนที่เป็นธรรมๆ คนที่เป็นคนตรง สิ่งใดที่มันผิดมันถูก ถ้าเราโต้แย้งกัน เรามีความเห็นต่างกัน ก็ไปหาคนคนนั้น คนคนนั้นเขาจะชี้แจงว่านี่ถูกหรือผิด กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมมันหอมทวนลมไง

นี่เราทำของเราๆ ความเป็นคนดีๆ สิ่งใดก็แล้วแต่ มันต้องมีอำนาจวาสนาบารมี ต้องมีคนเห็น แต่ความที่เห็นอันนั้นเขาก็เอาเก็บไว้ในใจของเขา มันยังไม่มีความจริงใจ ไม่มีการยอมรับสิ่งใด ไม่มีประโยชน์อะไรขึ้นมา แต่ถึงเวลาคนทุกข์คนยาก เวลาที่มีความจำเป็น ทางโลกเขาให้ดูเวลาคนตาย ถ้าคนไหนตายนะ โอ้โฮ! คนไปงานศพเยอะ เขาว่าคนนั้นเป็นคนดี ถ้าคนตาย นี่ไง มันมาจากไหนล่ะ ก็มาจากการสะสมอันนั้น การสะสมอันนั้นไง

เราบอกว่าทำแล้วไม่ได้อะไร...มันได้อยู่ในใจนั้นนะ มันได้อยู่ในใจคือเป็นนามธรรมไง ที่เรามาประพฤติปฏิบัตินี้ก็เหมือนกัน เราปฏิบัติ เราตามหาหัวใจของเรา เราตามหาหัวใจ เราทำความสงบของใจเราเข้ามา ถ้าเราตามหาหัวใจเราพบ ตามหาหัวใจเราพบ หายใจเข้านี่ก็พุด หายใจออกนี่ก็โธ ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบ นั่น! เรารู้ของเรา มันเป็นปัจจัยตั้งสันติภูมิจึงโก มันต้องไปร้องแรกแหกกระเชอให้ใครยอมรับ มันเป็นความจริงๆ

ความยอมรับในใจเรา เอาชนะตนเองสำคัญที่สุดไง ถ้าเอาชนะตนเองได้ ครูบาอาจารย์ ท่านสอนนะ ถ้าพระไม่ทรงศีลทรงธรรม ใครจะทรง สิ่งที่ดีมันสงบได้ มันทรงตัวมันได้ ทรงตัวมันได้มันมาจากอะไร มาจากเรามีสติ เรามีศีล เรามีสมาธิ เรามีปัญญา เราต้องมีสติ มีการรักษามันจะทรงได้ ทรงได้อย่างนั้น ที่มันจะสงบระงับ เราลงทุนลงแรงไปขนาดไหน ถ้าลงทุนลงแรงไปขนาดไหน ถ้าเราทำต่อไป สิ่งนั้นเราต้องรักษาให้มากขึ้นไง เพราะมันเจริญแล้วเสื่อมไง คนที่มีอยู่ เวลามันตกหายไป ของจะสูญหายไป คนที่ไม่มีจะเอาอะไรสูญหาย

จิตก็เหมือนกัน จิตไม่เคยประพฤติปฏิบัติ จิตนั้นไม่มีหลักมีเกณฑ์ของมัน มันจะเอาอะไรของมันมาเสื่อม นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันจะเสื่อม เสื่อมก็แห้งแล้งไง เสื่อมก็ความทุกข์ใจ คนเราทำได้

ปัจจัยตั้ง สันติภูจิกโก ได้ประสบความสุข ประสบความสุขแล้วมันประสบความทุกข์ มันแตกต่างกันไหม นี่ไง เวลาประพฤติปฏิบัติ ดีหรือชั่ว เอาชนะตัวเราเอง ถ้าชนะความดีความชั่วในหัวใจ ชนะความดีความชั่วในหัวใจ ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา มันเป็นความจริงของมันขึ้นมา

ที่เราทำกันอยู่นี้ เราบวชเราเรียนอยู่นี้ เรามาประพฤติปฏิบัติกันอยู่นี้ก็เพื่อค้นหาหัวใจของเราไง ถ้าใครเจอหัวใจของเรา จิตมันสงบแล้วฝึกหัดใช้ปัญญา เราจะเกิดภาวนามยปัญญาในพระพุทธศาสนา ปัญญาที่มหัศจรรย์ ถ้าปัญญาอย่างนี้คุณสิ เทวดา อินทร์ พรหมมาฟัง เทศน์ครูบาอาจารย์ มาฟังเทศน์หลวงปู่มั่น มาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพราะอะไรละ เขาไม่มีปัญญาหรือ เขาหูทิพย์ ตาทิพย์นะ พวกเทวดา อินทร์ พรหมเขาเห็นหมดแหละ เขาจะทำได้ทั้งนี้ได้ แต่มันคนละมิติกันที่เราจะรู้เห็นอย่างเขาไม่ได้ แต่เขารู้เห็นของเขาได้ แต่เขาต้องหมดอายุขัยนะ เวลาเขาหมดอายุขัย เขาต้องตายไป เขาก็มีความทุกข์ความร้อนเหมือนเรา

เวลาเราจะตายเราอภิลักขณ์ใหม่ เวลาเทวดา อินทร์ พรหมเขาจะตาย เขาอภิลักขณ์ใหม่ แล้วเขาอภิลักขณ์ ทำไมเขาไม่รู้จักอวิชาในใจของเขาละ ถ้าเขาจะตาย เขาหูทิพย์ ตาทิพย์ ทำไมเขาไม่ฟังกิเลสเขาละ มันมีพลังงานใดบ้างที่มันย้อนกลับ ไม่มีหรือ มีแต่กรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าทวนกระแสๆ กลับ การทวนกระแสกลับด้วยภาวนามยปัญญา ปัญญาที่รื้อค้น ปัญญาที่พิจารณา แล้วปัญญามันจะรื้อค้น รื้อค้นอย่างไรละ ถ้ามันไม่เจอจิตของตน ไม่ไปเจอสัมมาสมาธิ มันจะเกิดพลังงานอย่างไร แล้วมันจะย้อนกลับอย่างไร คนจะย้อนกลับมันต้องมีที่ที่จะย้อนกลับ มันไม่มีที่ย้อนกลับ เอาอะไรไปย้อนกลับ

สัมมาสมาธิไง ถ้าทำความสงบของใจเข้ามา เราจะเห็นความมหัศจรรย์ของปัญญาที่เกิดจากเรา ปัญญาที่เกิดจากคนที่ประพฤติปฏิบัติ ปัญญานี้มหัศจรรย์มาก ถ้ามหัศจรรย์มาก ถ้าไม่มหัศจรรย์มาก มันไม่มีคุณค่ามาก มันจะชนะความดี ความชั่วในใจเราไม่ได้

การภาวนาเห็นใหม่ เราทำบุญกุศล บุญกุศลเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง เป็นปัจจัยเครื่องอาศัย แต่เวลาภาวนาขึ้นมาเป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการภาวนา เกิดญาณ เกิดความหยั่งรู้ เกิดวิถิแห่งจิต โอ๊ย! มันพิจารณาของมันเข้าไป มันมหัศจรรย์ๆ ความมหัศจรรย์มันเกิดจากไหน ละ เกิดจากการกระทำเรานี้แหละ แล้วการกระทำนี้ ไม่อย่างนั้นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเป็นศาสดาเราหรือ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเป็นพระอรหันต์หรือ ครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติไป ท่านสิ้นกิเลสไป ท่านเป็นอะไรละ ท่านมีคุณธรรมในใจของท่านไง ท่านมี

คุณธรรมในใจของท่าน มันมาจากไหน ก็มาจากเตาะเตาะๆ แบบเรานี้แหละ มาจากเตาะเตาะๆ จากที่ลุ่มลุ่มคลุกคลานนี่แหละ ความลุ่มลุ่มคลุกคลานเพราะอะไร เพราะกิเลสตัดหาความทะยานอยากของคนมันหยาบมันหนาแตกต่างกันนะ

เวลามันเบาบางขึ้นมา มันก็มีโอกาสของมัน แล้วเบาบางขึ้นมา โอกาสของมัน มีสติปัญญาใครจะตกใครจะถางนะ เรื่องโลก ใครทำชั่วได้มากกว่ากันมันว่ายอด มันมองกันที่นั่นไง ใครกินเหล้าเมายาได้มากกว่ากัน ใครข่มขี้คนอื่นได้มากกว่ากัน เขาว่ามีอิทธิพล

แต่ถ้าเป็นในทางธรรมนะ อิทธิพลในทางธรรม มันข่มขี้ความดีความชั่วในใจ ความดีในใจที่มันอหังการ ความชั่วที่มันชั่วร้าย ข่มขี้ อิทธิพลอย่างนี้ต่างหากมันชนะตนเองๆ ชนะตนเอง มันก็สงบระงับ ไปไหนมีแต่คนยกย่องสรรเสริญ ถึงไม่พูดออกมาก็อยู่ในใจ คนดีนะ เว้นไว้แต่คนเมา คนบ้า มันถึงทำร้ายคนดีคนนั้น คนดีคนนั้น ไม่มีใครเขาอยากไปแตะต้องหรือ เพราะในใจเขายอมรับอยู่แล้ว เรานี้ชั่วร้ายขนาดนี้ เขาดีขนาดนั้น เราจะไปดูหมิ่นเขาทำไม นี่ไง ความจริงอันนั้น

สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้าจิตสงบระงับมันเป็นความสุขจากภายใน ถ้าเขาสงบระงับจากกิริยามารยาทของเขา คือเขามีสติปัญญาของเขา มันเป็นประโยชน์ นี่พูดถึงว่าถ้าสังขารมันเป็นอย่างนี้ ถ้ามันความดีในหัวใจ มันอยู่ที่ในหัวใจ นี่ผู้ประเสริฐ

วันนี้วันพระๆ ใจ พระเป็นผู้ประเสริฐ หัวใจเราให้ประเสริฐ แล้วเราจะซื้อสัตย์กับตัวเราเอง เราเคารพตัวเราเองได้ใจ

ทุกคนรู้จักพฤติกรรมของเราเองทั้งนั้นนะ ถ้าใครรู้ใครเห็นในความเป็นจริงของเรา เราทำได้ แล้วเรามีความสุขจริง แล้วถ้าทำได้ วิธีการอันนั้นเราแนะนำสั่งสอนใครได้ ถ้าเราไม่มีวิธีการใดๆ เราจำมาๆ มันเลื่อนลอย ไม่มีผลอยู่จริง แล้วทำไปแล้ว ทำไปแล้วก็สูญเปล่า ถ้าจะบอกว่าเป็นการบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อฝึกหัดนิสัย อันนั้นก็ใช้ได้ ใช้ได้เพื่อการกระทำใจ

คนเรามันต้องพัฒนาขึ้นมา มันไม่มีใครจะดีมาตั้งแต่เกิด มันดีจากการกระทำ เราทำความดีของเรา ทำความดีของเราเพื่อหัวใจดวงนี้นะ ทำดีเพื่อดี ทำดีเพื่อหัวใจของเรา ไม่ต้องให้ใครมายอมรับนับถือ เอวัง